EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 20.5.2020
COM(2020) 529 final

KOMISJONI TEATIS

Tõhustatud järelevalve ajakohastatud aruanne – Kreeka, mai 2020

{SWD(2020) 91 final}

TAUSTTEAVE

Kreeka majandusarengut ja -poliitikat jälgitakse majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta raames ja tõhustatud järelevalve raamistiku alusel vastavalt määrusele (EL) nr 472/2013([1]). Kreeka üle tõhustatud järelevalve tegemisel ([2]) tunnistatakse asjaolu, et Kreeka peab jätkama meetmete rakendamist, et tegeleda majandus- ja finantsraskuste allikate või võimalike allikatega, ning rakendama ühtlasi struktuurireforme jõulise ja kestliku majanduskasvu toetamiseks.

Tõhustatud järelevalve moodustab tervikliku raamistiku majandusarengu jälgimiseks ning majanduse kestlikuks taastumiseks vajaliku poliitika rakendamiseks. See võimaldab korrapäraselt hinnata Kreeka viimase aja majandus- ja finantsarengut ning jälgida valitsemissektori rahastamistingimusi ja ajakohastada võla jätkusuutlikkuse analüüsi. Lisaks loob tõhustatud järelevalve raamistiku selle hindamiseks, kuidas Kreeka on täitnud 22. juunil 2018 eurorühma ees võetud üldist kohustust jätkata Euroopa stabiilsusmehhanismi programmi raames vastu võetud reforme ja viia need lõpule ning tagada, et finantsabiprogrammide raames vastu võetud oluliste reformide eesmärke järgitakse. Sellest tulenevalt jälgitakse tõhustatud järelevalve kaudu selliste konkreetsete kohustuste täitmist, mille eesmärk on viia kokkulepitud tähtaegadeks, mis ulatuvad 2022. aasta keskpaigani, lõpule peamised struktuurireformid, mida alustati programmi raames järgmises kuues põhivaldkonnas: i) eelarvepoliitika ja struktuurne eelarvepoliitika, ii) sotsiaalhoolekanne, iii) finantsstabiilsus, iv) töö- ja tooteturud, v) Kreeka varade ja osaluste haldamise amet (HCAP) ja erastamine ning vi) ja avaliku halduse ajakohastamine ([3]). Käesolevas aruandes hinnatakse kümmet konkreetset kohustust, mis peaks olema täidetud, ja varasemate kohustuste järelmeetmeid.

Käesolev aruanne on Kreeka tõhustatud järelevalve kuues aruanne. See esitatakse koos Euroopa poolaasta raames Kreekale antud riigipõhiste soovitustega ja Kreeka 2020. aasta stabiilsusprogrammile antud hinnanguga. Aruanne põhineb 8. ja 23. aprillil 2020 kaugtööna korraldatud kontrolli järeldustel ning regulaarsel dialoogil ametiasutustega. Kontrolli korraldas Euroopa Komisjon koostöös Euroopa Keskpangaga ([4]); Rahvusvaheline Valuutafond osales programmijärgse järelevalve raames ning Euroopa stabiilsusmehhanism oma varajase hoiatamise süsteemi raames ja kooskõlas 27. aprilli 2018. aasta vastastikuse mõistmise memorandumiga Euroopa Komisjoni ja Euroopa stabiilsusmehhanismi töösuhete kohta.

Käesoleva aruande alusel võib eurorühm otsustada aktiveerida poliitikaga seotud tingimustel põhinevate võlameetmete järgmise paketi, mille maht on 748 miljonit eurot. Need meetmed lepiti eurorühmaga kokku 22. juunil 2018 ja nende hulka kuulub väärtpaberituruprogrammi ja netofinantsvarade kokkuleppe alusel keskpankadele kuuluvatest Kreeka riigivõlakirjadest tuleneva tuluga samaväärsete summade ülekandmine ning

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 472/2013, millega tugevdatakse majanduse ja eelarve järelevalvet euroala liikmesriikide üle, millel on või võivad tekkida tõsised raskused finantsstabiilsuse tagamisel (ELT L 140, 27.5.2013, lk 1).

([2]) Komisjoni 19. veebruari 2020. aasta rakendusotsus (EL) 2020, mis käsitleb Kreeka üle tehtava tõhustatud järelevalve pikendamist (C(2020) 901).

([3]) https://www.consilium.europa.eu/media/35749/z-councils-council-configurations-ecofin-eurogroup-2018-180621-specific-commitments-to-ensure-the-continuity-and-completion-of-reforms-adopted-under-the-esm-programme_2.pdf.

([4]) Euroopa Keskpanga töötajad osalesid kontrollkäigul vastavalt Euroopa Keskpanga pädevusele ning jagasid seega teadmisi finantssektori poliitika ja makromajanduse seisukohalt oluliste küsimuste kohta, nagu peamised eelarve-eesmärgid, jätkusuutlikkus ja rahastamisvajadused. Kontrollkäigule eelnes 26. märtsist 7. aprillini 2020 toimunud tehniline missioon, mis korraldati samuti kaugtööna.

intressimäära kasvu marginaalist loobumine teatavate Euroopa Finantsstabiilsuse Fondist antud laenude puhul. Poliitikaga seotud tingimustel põhinevate võlameetmete teine osamakse tehti pärast eurorühma kohtumist 4. detsembril 2019, tuginedes muu hulgas Kreeka 2019. aasta keskpaiga kohustuste täitmise hinnangule, mis sisaldus 20. novembril 2019 komisjoni vastu võetud tõhustatud järelevalve aruandes ([5]).

ÜLDINE HINNANG

Nagu enamikus teistes liikmesriikides, on koroonaviiruse puhang Kreekas sotsiaalset ja majanduslikku reaalsust põhjapanevalt muutnud. Kreeka valitsus reageeris kiiresti ja alustas koroonaviiruse leviku tõkestamise meetmete rakendamist juba veebruari lõpus. Sarnaselt teiste liikmesriikidega on tõkestamismeetmed majandustegevust oluliselt kammitsenud ning mõjutanud otseselt või kaudselt suurt osa tööjõust.

Ametiasutused on oma poliitilisi prioriteete vastutustundlikult kohandanud, võttes kiiresti kasutusele palju sissetulekutoetusi ja likviidsusmeetmeid ning pidades samal ajal silmas vajadust jätkata reforme, millega toetada majanduse taastumist, kui pandeemiaga seotud häired on möödas. Vahetuks reageerimiseks võeti vastu mitmesugused eelarvemeetmed, millega toetada kodumajapidamiste sissetulekuid ja nõudluse kadumise olukorras olevaid ettevõtjaid ning lisada majandusse likviidsust, sh maksude edasilükkamisega ja uute laenude andmise toetamiseks äripankade tagatistega. Valitsus on märkimisväärselt suurendanud ka tervishoiusüsteemi rahastamist ja ajakohastab lühendatud tööaja programmide soodustamiseks tööõigust.

Kreeka saab kasu ka ELi tasandil antavast toetusest. Euroopa Keskpank kuulutas välja 750 miljardi euro suuruse erakorralise varaostukava pandeemia majandusmõjude ohjeldamiseks, mis sisaldab Kreeka riigivõlakirju, ning otsustas ajutiselt leevendada eurosüsteemi tagatisnõudeid ja teatavaid pangandussektori regulatiivseid nõudeid, et toetada krediidi kättesaadavust. Kreeka saab kasu ka komisjoni algatusest kasutada pandeemiale reageerimiseks optimaalselt Euroopa struktuuri- ja investeerimisfonde (koroonaviirusele reageerimise investeerimisalgatus), kavandatavast eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastust (TERA) ning Euroopa Investeerimispanga toetusest investeerimisele avalduva mõju leevendamiseks. Rände haldamiseks on võimalik abi saada Kreeka toetuseks võetavate kiireloomuliste meetmete tegevuskava ja ELi elanikkonnakaitse mehhanismi kaudu.

Selleks et reformidele hoogu juurde anda ja aidata pärast koroonaviiruse puhangut taas käima lükata kestlik majanduse taastumine, on Kreeka ametiasutused võtnud mitmes poliitikavaldkonnas mitmeid täiendavaid kohustusi. Need algatused täiendavad ametiasutuste seniseid jõupingutusi püsivate struktuursete puuduste kõrvaldamiseks ning aitavad kaasa avaliku halduse paremale toimimisele ja ettevõtluskeskkonna parandamisele. Täiendavad kohustused hõlmavad meetmeid, millega: (i) parandada äritegevuse õigusraamistikku; (ii) parandada ja ajakohastada individuaalse tööõiguse raamistikku; (iii) parandada kohtusüsteemi toimimist; (iv) suurendada riigiteenistujate valiku ülemnõukogu suutlikkust ja tugevdada kontrolli ajutiste töötajate värbamise üle; (v) võtta vastu ja rakendada riiklik transpordi üldkava, vaadata läbi säästva linnalise liikumiskeskkonna kavade heakskiitmise õigusraamistik ning jätkata peamiste linnakeskuste jaoks säästva linnalise liikumiskeskkonna kavade väljatöötamist; (vi) koostada Kreeka riigi kinnisvara kaitse, haldamise ja investeerimiskeskse kasutamise terviklik strateegia; (vii) töötada täielikult välja

([5]) https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/ip116_en.pdf.

kavandatavate suurte taristuprojektide strateegiline register; (viii) töötada välja ja seada täielikult tööle parem toetus- ja rakendusmehhanism – projektide ettevalmistamise rahastu – projektide ettevalmistamiseks ja avaliku sektori taristuprojektide rakendamiseks ning avaliku ja erasektori partnerlusteks; (ix) võtta vastu uus riigihankestrateegia aastateks 2021–2025; (x) võtta kasutusele e-tervise projektid ja laiendada nende ulatust; (xi) töötada välja riikliku tervisepoliitika strateegiline raamistik; (xii) parandada tervishoiu planeerimist, suunates olemasolevad vahendid sinna, kus neid tervishoius ja pikaajalises hoolduses vajatakse; (xiii) parandada haridussüsteemi, võttes ette kõrg- ja kutsehariduse reformid, ning luua hindamissüsteem; (xiv) rakendada e-valitsuse edendamiseks digiprojekte ning (xv) rakendada georuumiliste andmete digiteerimise projekte.

Aruandes jõutakse järeldusele, et koroonaviiruse puhangust tingitud erakorralisi asjaolusid arvestades on Kreeka võtnud nõutud konkreetsete reformikohustuste täitmiseks vajalikke meetmeid. Pandeemia on põhjustanud enneolematuid majandushäireid ja riiklikud ametiasutused on seetõttu võtnud erakorralisi poliitilisi meetmeid, mida on toetanud ELi-ülesed algatused. Lisaks sellele, et vahendid suunati kiireloomuliste prioriteetide rakendamisse, on koroonaviiruse puhanguga võitlemisel leviku tõkestamiseks võetud meetmete kõrvalmõjuna kannatanud reformide rakendamise suutlikkus, eelkõige valdkondades, mille puhul on vaja tööjõumahukaid protsesse, kuid ka valdkondades, mille jaoks on vaja ministeeriumide ühiseid töörühmi või seadusandlikke või kohtutoiminguid. Kreeka ametiasutuste tihe koostöö Euroopa institutsioonidega on teretulnud ja igati tunnustatakse, et prioriteediks on vaja seada poliitikameetmed, millega keskendutakse kiireloomulisele vajadustele võidelda negatiivse mõjuga, mida koroonaviiruse puhang avaldab tervisele ja majandusele. Samuti tuleb tunnustada seda, et Kreeka ametiasutused jätkavad võimaluse korral jõupingutusi käimasolevate reformide elluviimiseks ja on otsustanud võtta täiendavaid poliitilisi kohustusi. Tulevikku vaadates on usalduse suurendamiseks ja kestliku taastumise toetamiseks oluline mobiliseerida vahendeid, et varasematest viivitustest mõjutatud valdkondades rohkem ära teha, sealhulgas finantssektori reformidega. Samal ajal teevad Kreeka ametiasutused edusamme 2020. aasta keskpaiga kohustuste täitmisel, mida hinnatakse aasta teisel poolel samal ajal, kui varasemate kohustuste järelmeetmeid.

MAKROMAJANDUSLIK ARENG

Tõkestamismeetmed mõjutavad Kreekat majanduslikult mitmel moel. Sarnaselt teiste liikmesriikidega mõjutab kaupade tarnimist ja teenuste osutamist see, et kõik mittehädavajalikud ettevõtted suleti ja töötajate koju jäämist tingivate tõkestamismeetmete tõttu tekkisid probleemid tööjõu pakkumisel. Samal ajal on nõudlust negatiivselt mõjutanud seonduv sissetulekute vähenemine, mida ametiasutuste erakorralised meetmed vaid osaliselt leevendavad, samuti piiratud tarbimisvõimalused. Lisaks vähenevad suurema ebakindluse ja väiksema likviidsuse ja krediidi andmise vähenemise tõttu tõenäoliselt ka investeeringud.

Eeldatavasti saavad eriti rängalt pihta turismi- ja laevandusteenused – kaks Kreeka majanduse jaoks väga olulist sektorit. Turism saab nii Kreekas kui ka välismaal kehtestatud reisipiirangute tõttu paratamatult kannatada ning tavaoludes kevadel suviseks hooajaks tehtavate broneeringute ärakukkumise tõttu on pandeemia mõju turismi jaoks püsivam kui teistes sektorites. Tõenäoliselt mõjutab see rängalt ka äriturismi sektorit, millel seni läks väga hästi, kuid mis sõltub suure osalejate arvuga konverentsidest. Laevandust, mis on samuti oluline ekspordi tööstus, kahjustab 2020. aastal eeldatav ülemaailmne kaubanduse vähenemine.

Töötus 2020. aastal eeldatavasti suureneb ja majanduskriis võib panna hiljuti paranenud vaesuse määra taas kasvama. Kuigi meetmed, millega toetatakse tõkestamismeetmete rakendamise ajal lühendatud tööaega ja palgata puhkust, aitavad šokki leevendada, on töötuse määr komisjoni 2020. aasta kevadprognoosi kohaselt ligikaudu 20 %, mis on suurem kui 2019. aasta 17,3 % ja millega kukutakse tagasi kolme aasta tagusele tasemele. Füüsilisest isikust ettevõtjate ja mikroettevõtjate eriti suur osakaal Kreekas ning hooajatöötajate suur arv tähendab, et paljude leibkondade jaoks võib madala sissetulekuga periood pikaks venida, mis võib kaasa tuua vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste osakaalu olulise suurenemise 2020. aastal ja edaspidi. 2019. aastal oli see osakaal 31 % ehk niigi tublisti üle euroala keskmise (21 %), kuid oli siis pigem vähenemas.

Inflatsiooni pärsivad äärmiselt madalad naftahinnad ja palkade vähendamise surve. Eeldatakse, et sissetulekute vähenemisega kaasneb palkade vähendamise surve, eriti teenustesektoris. Samal ajal tasakaalustab naftahindade langus osaliselt tegelikele sissetulekutele avalduvat mõju.

Komisjoni 2020. aasta kevadprognoosi kohaselt peaks Kreeka reaalne SKP 2020. aastal vähenema ligikaudu 10 % ja taastuma 2021. aastal märgatavalt. Prognoos on äärmiselt ebakindel. Prognoos sõltub sellest, et tõkestamismeetmeid hakataks alates mai keskpaigast järk-järgult lõpetama, mille tulemusel piirduks majandustegevuse vähenemine enamikus tööstusharudes teise kvartaliga ja turismiga seotud sektorites kolmanda kvartaliga. Arvestades nende mõju turismisektorile, kaasneks aasta teise poolde ulatuvate pikemate reisipiirangutega negatiivne risk. Eeldatakse, et poliitikameetmetega õnnestub majanduslangust pidurdada ja toetada 2021. aastal SKP märkimisväärset taastumist. Prognoos on väga ebakindel, mis puudutab tõkestamismeetmete kestust, pandeemia arengut ning šoki mõju potentsiaalsele toodangule, kodumajapidamiste sääste ja pankade varade kvaliteeti.

EELARVE ARENG JA VÄLJAVAATED

Kreeka eelarvepositsioon oli enne kriisi algust suhteliselt soodne, kogunenud oli suur rahareserv, suur esmane ülejääk ja suurest valitsemissektori võlast hoolimata olid refinantseerimisvajadused keskpikas perspektiivis väikesed. Programmide ajal ja järel rakendatud erakorraline eelarvekohandus on kümneaastataguse ülemaailmse finantskriisiga võrreldes parandanud Kreeka valmisolekut koroonaviiruse puhanguga toimetulekuks. Eelarve on juba mitu aastat olnud suure struktuurse ülejäägiga, kusjuures eelarve-eesmärgid on olnud täidetud või ületatud. Kreekal on ka ligikaudu 34 miljardi euro suurune rahareserv, millest on tulude vähenemist ja erakorralisi kulutusi silmas pidades kriisiga toimetulekul palju abi.

Kreeka saavutas 2019. aastal viiendat aastat järjest oma esmase eelarveülejäägi eesmärgi, mis oli 3,5 %. Valitsemissektori nominaalne eelarvepositsioon oli 1,5 % SKPst ehk tublisti üle euroala keskmise (-0,8 % SKPst).

Majanduse kaitsmiseks ja kooskõlas eurorühmas kokku lepitud koordineeritud meetmetega võtsid ametiasutused vastu mahuka eelarvemeetmete komplekti. Eelarvemeetmete paketti kuulub töötaoleku eriskeem kriisist mõjutatud palgatöötajatele, füüsilisest isikust ettevõtjatele ja üksikettevõtjatele, tagasimakstavate ettemaksete tegemine ettevõtjatele, kelle käive on kriisi tõttu oluliselt vähenenud, peatatud töölepinguga töötajate sotsiaalkindlustusmaksete tasumine, intressitoetus väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele antud laenude jaoks ning suuremad kulutused tervisehoiule. Muud eelarvemeetmed on näiteks sotsiaalkindlustusmaksetega seotud võlgade tasumise peatamine, allahindlused maksukohustuste ja sotsiaalkindlustusmaksete õigeaegse tasumise eest, ajutine

majanduslik toetus teatavatele vabadele elukutsetele ja primaarsektorile, lisaks mitmed väiksemad meetmed.

Lisaks alates märtsist levinud koroonaviiruse pandeemiale võitleb Kreeka taas rändesurve suurenemisega. Kreekasse saabus 2019. aastal 46 % rohkem rändajaid ja 2020. aasta esimeses kvartalis on sissevool veelgi suurenenud. Et toetada ja tunnustada Kreeka jõupingutusi rändekriisi ohjamisel, lubas EL anda Kreekale 700 miljonit eurot erakorralist toetust. Rändega seotud kulud, mida ei rahastatud ELi vahenditest ja mis seetõttu jäeti tõhustatud järelevalve raames jälgitavast esmasest eelarvepositsioonist välja, olid 2019. aastal 0,1 % SKPst ja suurenevad 2020. aastal eeldatavasti 0,2 %ni SKPst. Ametiasutused on astunud samme nende kulude registreerimiseks kogu avalikus halduses ja selgitanud, et abikõlblike kulude hulka kuuluvad rändekriisi ohjama määratud politseiametnike palgad.

Euroopa institutsioonide ajakohastatud prognoosis([6]) eeldatakse, et esmane eelarvepositsioon muutub 2020. aastal puudujäägiks ja jõuab seejärel 2021. aastal taas ülejääki, kuid ebakindlus on erakordselt suur. Käesoleva aruande koostamise ajal olid majandusliku ja eelarvelise mõju ulatuse ja tõsiduse kohta kinnituse saamiseks kättesaadavad vaid väga esialgsed andmed. Samuti ei ole veel kindel kriisi lahendamiseks võetud meetmete ja nende järkjärgulise lõpetamise lõplik maksumus ning automaatsete stabilisaatorite kogumõju riigi rahandusele. Kuna meetmed järk-järgult lõpetatakse ja majandus hakkab taastuma, peaks esmane eelarvepositsioon jõudma 2021. aastal taas ülejääki. Pidades silmas erakordselt suurt ebakindlust, ajakohastatakse kõnealust hinnangut sügisel.

Kreeka suhtes kohaldatakse stabiilsuse ja kasvu pakti raames samu paindlikkuse sätteid nagu teiste liikmesriikide suhtes. Koroonaviiruse puhangu alles ilmnevaid tagajärgi silmas pidades märkis eurorühm 16. märtsil 2020, et kõigile liikmesriikidele antakse võimalus kasutada täiel määral ära stabiilsuse ja kasvu paktis ette nähtud paindlikkust. Komisjon jagas 20. märtsil 2020 vastu võetud teatises nõukogu seisukohta, et koroonaviiruse puhangust tulenev tõsine majanduslangus õigustab stabiilsuse ja kasvu pakti üldise vabastusklausli aktiveerimist ([7]). 23. märtsil toetasid seda seisukohta ELi rahandusministrid. Üldine vabastusklausel võimaldab ajutiselt kõrvale kalduda eelarvenõuetest, sealhulgas Kreeka puhul tõhustatud järelevalve raames jälgitavatest eelarve-eesmärkidest, tingimusel et see ei ohusta keskpikas perspektiivis riigi rahanduse jätkusuutlikkust. See ei peata stabiilsuse ja kasvu pakti menetlusi ega Kreeka kohustusi, kuid võimaldab komisjonil ja nõukogul võtta pandeemia majanduslike tagajärgedega võitlemiseks vajalikke poliitika kooskõlastamise meetmeid.

Riigi rahanduses tuleb toime tulla lisariskidega, mis on seotud pooleliolevate kohtuasjade ja avaliku teenindamise kohustustega. Nagu eelmises aruandes analüüsitud, oodatakse riiginõukogult märgilist otsust pensionäridele tagasiulatuvate väljamaksete tegemise kohta. Täiendav eelarverisk tuleneb riikliku kinnisvaraettevõtja vastu algatatud kohtuasjadest, millele osutati viiendas tõhustatud järelevalve aruandes ja milles hiljuti tehtud vahekohtuotsused on praegu apellatsioonikohtus. Eelarveriskid kaasnevad ka Kreeka Posti ümberkorraldamise kuludega, sealhulgas võimalike 2013.–2020. aasta avaliku teenindamise kohustuse eest jäänud summade tasumisega.

AVALIKU SEKTORI INVESTEERINGUD

([6]) Avaldatud komisjoni 2020. aasta kevadprognoosina: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts/economic-forecasts_et

([7]) https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/2_en_act_part1_v3-adopted_text.pdf

Avaliku sektori investeeringute täieliku potentsiaali ärakasutamine on jätkuvalt prioriteet ja koroonaviiruse puhangu järgseks kiireks taastumiseks hädavajalik. Valitsemissektori investeeringud olid 2019. aastal esialgu plaanitust 1,2 % SKPst väiksemad, sarnaselt varasematele aastatele. Kuna alakasutamisega kaasnes 2019. aastal ELi vahendite tagasihoidlikum kasutamine, oli selle netomõju esmasele eelarvepositsioonile üldjoontes neutraalne. Siiski teeb investeerimiskulutuste korduv alakasutamine muret seoses riigi suurte investeerimisvajadustega, mistõttu on äärmiselt oluline kasutada ELi vahendeid parimal võimalikul viisil ja pakkuda kokkuvõttes vajalikke stiimuleid taas majanduskasvu käimalükkamiseks.

Kreeka ametiasutused on otsustanud astuda puuduste kõrvaldamiseks mitmeid olulisi samme. Nad on koostanud tegevuskava 2019. aastal vastu võetud riikliku arengukava kiireks rakendamiseks. Lisaks on ametiasutused leppinud kokku projektide ettevalmistamise rahastu loomises ja kavandatavate uute projektide registri väljatöötamises. Need meetmed peaksid kiirendama projektide ettevalmistamist ja rakendamist. Kavandatavate strateegiliste projektide register on kavas täielikult välja töötada 2021. aasta jaanuariks ja projektide ettevalmistamise rahastu on kavas kasutusele võtta 2021. aasta märtsis. Varasemate reformide läbivaatamisele tuginedes soovitatakse ametiasutustel parandada arheoloogiliste kaevamiste ja sundvõõrandamiste prognoositavust ja kooskõlastamist.

Avaliku sektori investeeringute eelarve järelevalve ja prognoosimise tõhustamiseks novembris 2019 vastu võetud tegevuskava rakendamine kulgeb kavakohaselt. Investeerimiseelarve koostatakse ja seda täidetakse riigi tavaeelarvest (riigi eelarve osa, mis ei ole seotud investeerimisega) sõltumatult, mis eeldab kõrgeid läbipaistvuse ja teabevoogude standardeid. Kreeka võttis selles vallas puuduste kõrvaldamiseks 2019. aasta novembris vastu üksikasjaliku tegevuskava, mille rakendamise tähtaeg ulatub 2021. aastasse. Tegevuskava rakendamine kulgeb suuresti kavakohaselt ja ametiasutused eeldavad, et võimalikud koroonaviiruse puhangust tulenevad viivitused on minimaalsed.

Ametiasutused on täiendavalt arutanud Euroopa institutsioonidega SMP-ANFA (märkimisväärse turujõuga ettevõtja netofinantsvarade kokkuleppe) tuluga samaväärsete summade võimalikku kasutamist brutorahastamisvajaduste vähendamiseks või muude kokkulepitud investeeringute rahastamiseks. Kreeka ametiasutused teatasid oma kavatsusest kasutada SMP-ANFA tuluga samaväärsete summade järgmist saadaolevat osa brutorahastamisvajaduse vähendamiseks. Pärast eurorühma 2019. aasta detsembri kohtumisel antud volitusi on Euroopa institutsioonid ja ametiasutused teinud tehnilist tööd eurorühma 2018. aasta juuni avalduse rakendamiseks. 2020. aasta sügisel töö jätkub, võttes arvesse eespool osutatud avaliku sektori investeeringute kavandamise ja täitmise parandamisel tehtud edusamme.

MAKSUSTAMINE JA AVALIKU SEKTORI TULUDE HALDAMINE

Koroonaviiruse pandeemia kiire leviku olukorras ei suutnud ametiasutused käimasolevat üleriigilist omandimaksu hindamist (2020. aasta keskpaiga konkreetne kohustus) piisavalt vara lõpule viia, et seda käesoleva aasta maksuhindamistsüklis kasutada. Seetõttu lükkub ulatuslikuma omandimaksu reformi rakendamine 2021. aastasse ja sellel on 2020. aasta tulude jaoks väike puudujääki suurendav eelarvemõju, mis jääb 150 miljoni euro piirimaile. Ametiasutused lükkasid hindamise edasi sügisesse, et siis kindlasti viia kinnisvaramaksu väärtused 2021. aasta jaanuariks turuhindadega kooskõlla.

Avaliku sektori tulude sõltumatu asutus on olnud koroonaviiruse pandeemia majandusliku mõjuga võitlemiseks ametiasutuste seni rakendatud tegevuses kesksel kohal. Sõltumatu asutus on hallanud maksude ja maksuvõlgade osamaksete edasilükkamist, pakkunud tagastatavate ettemaksete tegemise platvormi ja andnud välja elektroonilisi elukohatõendeid, et pärast tõkestamismeetmete kehtestamist hõlbustada saartel elavate isikute liikumist.

Sõltumatu asutus liigub kavakohaselt enamiku 2020. aasta esimese kvartali peamiste tulemusnäitajate täitmise poole ning asutuse töötajate arv suurenes sellel perioodil tagasihoidlikus tempos, jäädes siiski tublisti allapoole seatud eesmärke (2019. aasta lõpu konkreetne kohustus). Võlgade sissenõudmine jätkus 2020. aasta esimeses kvartalis samasuguses tempos nagu eelmisel aastal samal perioodil, samas uute auditite osakaal suurenes. Töötajate arvu suurenemine jätkus esimeses kvartalis ja töötajaid on praegu 11 916, kuid 2019. aasta lõpuks oli eesmärgiks seatud 12 500 töötajat.

Inimressursside, infotehnoloogia ja eluasemevajaduste valdkonnas 2019. aastal kokku lepitud täiendavate meetmete osas ei ole eriti edusamme tehtud. Inimressursside reformi käsitlevaid esmaseid õigusakte ei ole endiselt vastu võetud ja koroonaviiruse pandeemia mõjutab nende täieliku rakendamise ajakava, kuid uut ajakava ei ole veel kehtestatud. Seoses IT-taristuga ja sõltumatu asutuse pädevusvaldkondade selgitamiseks ei ole konkreetseid edusamme tehtud. Sellega tuleb kiiremas korras ja intensiivsemalt tegeleda, sest eri andmebaaside koostalitlusvõime parandaks maksudest kõrvalehoidumise vastu võitlemise suutlikkust ja hõlbustaks maksude õigeaegset kogumist. Mis puudutab sõltumatu asutuse peakorteri ühte asukohta kokku kolimist, siis eelnevalt nimetatud hoone anti ühele teisele avalik-õiguslikule asutusele. Praegu kavatsevad ametiasutused ehitada Ateena äärelinna rahandusministeeriumi kõrvale sõltumatu asutuse jaoks kaks uut hoonet, mis saavad eeldatavasti valmis 2024. aastal.

Ametiasutused astuvad samme, et tugevdada smugeldamise vastaseid jõupingutusi kooskõlastava keskuse tegevussuutlikkust, ning on teinud edusamme mitme projektiga, millega parandatakse maksukogumist ja maksukuulekust. Keskuse suutlikkuse suurendamise ja juhtimise parandamise eelnõu võetakse eeldatavasti vastu 2020. aasta mai lõpuks. Ametiasutused kavatsevad tolliseaduse läbi vaadata, et muu hulgas toetada smugeldamise vastastes operatsioonides jälitusmeetodite kasutamist. E-arvete süsteem peaks tööle hakkama 2020. aasta juulis ning näidiskogumisasutus, mis on saanud Euroopa Komisjoni kaudu tehnilist tuge, on peaaegu töövalmis, kuid selle jaoks on veel vaja leida sobivad töötajad ja nad üle viia.

Sotsiaalkindlustusmaksete võla sissenõudmise ühiskeskus täitis 2020. aasta esimeses kvartalis võla sissenõudmisel jätkuvalt oma eesmärke. Lisaks on vastu võetud juba mõnda aega ootel olnud õigusaktid, milles käsitletakse ebatõenäoliselt laekuva võla klassifitseerimist ning mis on kooskõlas ebatõenäoliselt laekuva maksuvõla klassifitseerimisega.

RIIGI RAHANDUSE JUHTIMINE

Koroonaviiruse puhang on takistanud võlgnevuste likvideerimise kava rakendamist, kuid edusamme on tehtud alusprotsesside parandamisel ja ametiasutused teevad endiselt kõik, et 2019. aasta oktoobri kavas sätestatud ajakavast kinni pidada. 2020. aasta jaanuaris oli võlgnevusi 1,3 miljardit eurot, mis oli 69 miljonit eurot üle 2019. aasta detsembri taseme ja 340 miljonit eurot üle likvideerimiseesmärgi. Ametiasutused ei suutnud jaanuarile järgneva perioodi kohta täielikke koondandmeid esitada ja teatasid, et

mõne allsektori võlgnevused võivad kaasnevate töömahukate protsesside häirete tõttu ajutiselt suureneda. Sellest hoolimata kavandasid ametiasutused kaks meedet, mis peaksid tegevuse jätkamisel aitama likvideerida 15 % võlgnevuste üldmahust. Nende eesmärk on kiirendada tervishoiuteenuste osutajate võlgnevuste likvideerimist ja võimaldada teatavate maksutagastuste viivitamatut likvideerimist. Uute võlgnevuste kuhjumise vältimist silmas pidades kavatsevad ametiasutused võtta ühtses sotsiaalkindlustusfondis kasutusele uue IT-süsteemi, et kuhjunud pensioninõuete likvideerimist oluliselt kiirendada. Ametiasutused teatasid tervishoiusektoris tsentraliseeritud hangete korra parandamisest, rakendasid suurema osa Kreeka kontrollikoja soovitustest ja tugevdavad sisekontrolle.

Riigikassa arvete süsteem töötab ja võimaldab head ülevaadet riigi rahareservidest, kuni raha prognoosimise projekt kestab (2019. aasta lõpu konkreetne kohustus). Seepärast suudavad riigi võlahaldusamet, rahandusministeerium ja Kreeka keskpank jälgida suurt osa valitsemissektori rahasaldodest ja rahavoogudest peaaegu reaalajas. Raha prognoosimise katseprojekt, mis hõlmab enamikku riigi rahareservidest, viiakse ellu 2020. aasta märtsi strateegia eelnõu kohaselt. Katseprojekti kohandatakse järk-järgult ja seda laiendatakse 2021. aasta jaanuaris üksustele, mille eelarvelised kulud on üle 50 miljoni euro, mida peetakse rahuldavaks künniseks, sest katseprojektiga hõlmatakse juba üksused, kes hoiavad 70 % riigi kõigist rahareservidest.

Kontoplaani reformi rakendamine kulgeb üldjoontes kavakohaselt (2021. aasta keskpaiga ja 2022. aasta keskpaiga kohustused), kuid selle kasutuselevõtmisega avaliku sektori investeeringute eelarves on endiselt probleeme. Koroonaviiruse pandeemia põhjustas viivitusi reformi toetuseks uue IT-süsteemi hankimise protsessis, kuid projekti üldine ajakava jääb samaks. Ametiasutused töötavad kontoplaani jaoks välja funktsionaalset klassifikaatorit, et tagada kooskõla tulemuspõhise eelarvestamise raamistikuga. Edusamme on näha ka avaliku sektori investeeringute eelarve täitmisel kontoplaani klassifikatsioonide kasutuselevõtmisel, samas kui eelarve koostamise jaoks kasutatakse endiselt vähem üksikasjalikku klassifikaatorit. Ametiasutused uurivad, kas Euroopa Komisjoni tehnilise toe abil saaks veel mingeid parandusi teha.

Ametiasutused võtsid kohustuse võtta 2020. aasta lõpuks vastu uus riigihankestrateegia aastateks 2021–2025, millega toetada avaliku sektori vahendite jätkusuutlikumat ja tõhusamat kasutamist (täiendav kohustus). Hästi toimiv riigihankesüsteem on oluline investeerimisprotsessi element, mis on koroonaviiruse puhangu järgseks taastumiseks otsustava tähtsusega. Hankeprotsessi puuduste kõrvaldamine võib toetada avaliku sektori kulutuste ratsionaliseerimist, hoogustada majanduskasvu ja tagada konkurentsivõimelise ettevõtluskeskkonna. Ametiasutused leppisid kokku õigusraamistiku ja selle rakendamise läbivaatamises kooskõlas asjaomaste ELi õigusaktidega.

VALITSEMISSEKTORI RAHASTAMINE

Kreeka võlateenindusvajadused on lähiaastatel väikesed. Alates pandeemia algusest on Kreeka edukalt emiteerinud nii lühiajalisi riigikassa võlakirju kui ka pikaajalisi võlakirju, mis annab tunnistust püsivast juurdepääsust turupõhisele rahastamisele. Kreeka võlateeninduskulud on 2020. ja 2021. aastal väikesed ning kajastavad peamiselt lühiajaliste võlakirjade refinantseerimist. Pärast pikka langusperioodi on intressivahe Saksamaa riigivõlakirjadega hakanud kriisi edenedes suurenema, jõudes märtsi keskel kümneaastaste lõpptähtaja juures suure volatiilsusega 400 baaspunktini. Pärast seda kui Euroopa Keskpank kuulutas välja pandeemia majandusmõjude ohjeldamise erakorralise varaostukava ja Kreeka riigivõlakirjad lisati sellesse kavva, on volatiilsus vähenenud ja intressivahed langenud

ligikaudu 200 baaspunkti. Intressivahed on siiski aeglaselt veelgi suurenenud, jõudes tasemeni, mis oli aprilli lõpus 130 baaspunkti kõrgem kui veebruari madalseisus.

Märkimisväärsed rahareservid on likviidsusvapustuste leevendamisel puhvriks, kuid kriisi edasine süvenemine võib kaasa tuua rahastamisvajaduste sugugi mitte tühise suurenemise. Valitsemissektori rahareservid olid 2020. aasta märtsi lõpus ligikaudu 34 miljardit eurot, millest umbes 26 miljardit eurot kuulub riigile ja ülejäänud teistele valitsemissektori üksustele. Võttes arvesse piiratud võlapõhise rahastamise vajadusi, saab rahareserve kasutada lähikuudel likviidsussõkkide leevendamiseks. Kreeka teatas, et ta kavatseb jääda võlakirjade turgudele ja koguda negatiivsete rahastamisriskide katmiseks täiendavaid rahalisi vahendeid. Peamine risk oleks majandusliku seisaku kestmine palju kauem kui maikuuni, sest siis võib esimestel suvekuudel vajalikuks osutuda rahapuhvri täiendav kasutamine.

SOTSIAALHOOLEKANNE

Kreeka reageeris rahvatervise hädaolukorrale jõuliselt, kehtestades varsti pärast esimeste juhtumite avastamist ranged suhtlemisdistantsi hoidmise meetmed. Mittehädavajalike kaupluste sulgemise ja mittehädavajaliku liikumise piiramisega varajases etapis seadis Kreeka esikohale rahvatervise ja patsientide ohutuse. Ametiasutused peavad hoolikalt jälgima meetmeid, mida võetakse koroonaviiruse leviku tõkestamiseks selliste haavatavate elanikkonnarühmade seas, kelle jaoks risk on suurem mitte ainult terviseseisundi, vaid ka töö- ja elutingimuste tõttu.

Juba ellu viidud struktuurireformidest ja 200 miljoni euro suurusest lisarahast on tervishoiusüsteemis koroonaviirusega toimetulemisel abi, kuid lühiajalises perspektiivis võib vaja minna rohkem rahalisi vahendeid. Varem vastu võetud meetmed, mille eesmärk on luua tulemuslik, juurdepääsetav, tõhus ja vastupidav tervishoiusüsteem, näiteks üldise tervisekindlustuse kasutuselevõtt, terviklik esmatasandi arstiabi võrgustik ja tsentraliseeritud hanked, on kujunenud pandeemiaga toimetulemisel ülimalt oluliseks, sest need tagavad takistusteta juurdepääsu tervishoiuteenustele ning teevad võimalikuks vajalikud tarned ja varud.

Tagasinõuete sissenõudmisel, mis on pidev kohustus, on viivitusi, mis ei ole tingitud üksnes praegusest hädaolukorrast. Ametiasutused püüavad saavutada algselt kokkulepitud eesmärgid, kuigi viivitusi on esinenud nii tõkestamismeetmete tõttu kui ka juba enne praegust rahvatervise hädaolukorda. Ametiasutused kavatsevad võtta meetmeid tagasinõutavate summade paisumise piiramiseks, kuid selle suundumuse tagasipööramiseks on tõenäoliselt vaja lisameetmeid. Kaasmaksete puhul majandusliku olukorra alusel erandite kehtestamine tugevdaks patsientide kaitset, kuid praegu seda ei kaaluta.

Koroonaviiruse pandeemia puhkemise tõttu tuli peatada esmatasandi tervishoiu juurutamine (2020. aasta keskpaiga konkreetne kohustus). Ametiasutused töötavad elanikkonna kaitseks välja uusi vahendeid, nagu telemeditsiin, ning on erasektoriga sõlmitud kokkulepete abil suurendanud voodikohtade arvu. Samuti on nad kahekordistanud jõupingutusi meditsiinitöötajate, eelkõige arstide leidmiseks. Reformi elluviimine jätkub pärast praegust hädaolukorda ja olemasolevad esmatasandi tervishoiuüksused on juba pandeemiaga toimetulemiseks kasutusele võetud.

Tsentraliseeritud hankeid puudutav 2020. aasta keskpaiga konkreetne kohustus edeneb ja selles keskendutakse tervishoiusüsteemi kiireloomulistele vajadustele. Piirkondlike

hangete tsentraliseeritud juhtimine suurendab tõhusust, mida võiks veelgi toetada hinnavaatluskeskuse taasaktiveerimine. Kuigi õigusakti eelnõu, millega muudetakse uus tervishoiuhangete keskasutus eraõiguslikuks juriidiliseks isikuks, on alles väljatöötamisel, rakendatakse uue süsteemi mõnda elementi praeguses hädaolukorras juba praktikas.

Ametiasutused on ajakohastanud ühtse sotsiaalkindlustusfondi loomise lõpuleviimise tegevuskava (2020. aasta keskpaiga konkreetne kohustus). Kava eesmärk on saavutada 2020. aasta lõpuks ulatuslik digiüleminek, mis viib uue tegevusliku ja institutsioonilise ülesehituseni. Peamised 2020. aasta juuni lõpuks lõpule viidavad korralduslikud meetmed käsitlevad täiendava pensionifondi (ETEAEP) liitmist sotsiaalkindlustusfondiga ning selle raames avaliku sektori pensionide osakonna loomist ja tööle rakendamist. Ülejäänud korralduslike reformidega, millega luuakse põllumajandustootjate ja füüsilisest isikust ettevõtjate kohalikud tütarettevõtjad, on koroonaviiruse puhangu tõttu esinenud viivitusi, kuid need on kavas lõpule viia neli kuud pärast tegevuse taasalustamist.

Kokku on lepitud puudega inimeste hüvitiste raamistiku (2019. aasta keskpaiga konkreetne kohustus) kavandamises. Pärast arutelu ELi parimate tavade üle võetakse reformiga vastu uus lähenemine, milles lähtutakse funktsionaalse puude hindamisest, mis põhineb kvalifitseeritud ekspertide tehtaval füüsilisel läbivaatusel. Sellised hindamised on levinud ka teistes liikmesriikides, kusjuures täidetakse korraga kaht ülesannet – hinnatakse hüvitise saamise õigust ja tehakse konkreetseid ettepanekuid puude leevendamiseks ja rehabiliteerimiseks. Kohustuse uue ülesehituse rakendamiseks kokkulepitud tegevuskavas on esimese sammuna ette nähtud 2021. aasta jaanuarist algav katseprojekt.

Osana kohustusest viia lõpule sotsiaalse solidaarsussissetuleku kava kõigi kolme samba kasutuselevõtt, on ametiasutused viinud lõpule aktiivse tööturupoliitika uue rakendamismudeli katseprojekti hindamise (2019. aasta lõpu kohustus) ning koostanud esialgsed kavad, mille alusel korraldada uue mudeli laiendamiseks uued katseprojektid. Katseprojektile Maailmapanga antud hinnangus leiti, et Euroopa Komisjoni kaudu pakutavat tehnilist tuge saaks mitmes mõttes parandada, näiteks inimressursside suutlikkuse, kasutuselevõtu, halduskeerukuse ja andmete kogumise osas. Neid õppetunde arvestades jätkavad ametiasutused nüüd katseprojekti laiendamist täiendavatesse geograafilistesse piirkondadesse, kus on teistsugused tööturu omadused, laiendavad sihtrühma ning tugevdavad andmete kogumist ja analüüsi, et koguda järeldusi, mida kasutada laiemal kasutuselevõtul.

Mis puudutab kohaliku ühistranspordi toetuste süsteemi läbivaatamist, siis lükkus hindamisuuring (2019. aasta lõpu konkreetne kohustus) koroonaviiruse puhangu tõttu edasi, kuid sellest hoolimata eeldatakse, et reformiks vajalikud õigusaktid saavad valmis 2020. aasta septembriks.

FINANTSSEKTORI ARENG

Kreeka pangandussektor on alates programmi lõpust muutunud stabiilsemaks ja šokkidele vastupidavamaks, kuid säilinud on varasemast ajast pärit riskid ja nendega seotud märkimisväärsed haavatavused, mida võimendab koroonaviiruse puhangu tõenäoliselt märkimisväärne negatiivne mõju. Likviidsus paranes jätkuvalt kogu 2019. aasta jooksul ja on jäänud vastupidavaks. Vaatamata 2019. aastal tehtud edusammudele on varade kvaliteediga ka koroonaviiruse pandeemia mõju arvestamata endiselt suuri probleemi. Kreeka pankade kapitalipositsioon vastab kapitalinõuetele, kuid jääb lähitulevikus jätkuvalt haavatavaks suurenevale kapitalinõudlusele ning suuresti sõltuvaks valitsemissektorist, sest edasilükkunud maksukohustused moodustavad pankade kapitalist

suure osa. 2019. aasta lõpuks on pankade kasumlikkus taastunud, kuid see on endiselt madal ja ebakindel. See sõltub laenuandmise kasvust, mis on seotud varade kvaliteedi uuest halvenemist ja mõnevõrra ka riigivõlakirjade hinnavahe volatiilsusest tuleneva riskiga.

Viivislaenude vähendamise tempo kiirenes 2019. aastal, kuid nende osakaal on endiselt väga suur. Nende maht ulatus 2019. aasta lõpuks 68,5 miljardi euroni (40,6 % tarbijalaenudest), mida on 13,3 miljardit eurot vähem kui aasta varem ja 38,7 miljardit eurot vähem kui 2016. aasta märtsis nähtud tipptasemel. Arvestades koroonaviiruse puhangu eeldatavat negatiivset mõju viivislaenude järelturule, valitseb veelgi suurem surve need pankade sisemenetluses edukalt restruktureerida, et mitte rikkuda varade kvaliteedi paranemise suundumust. Kriis mõjutab pankade viivislaenude vähendamise strateegiaid, mis tuleb läbi vaadata. Heraklese kava rakendamine on ajutiselt edasi lükatud, kuigi üks väärtpaberistamise tehing on lõpetamisel. Viivislaenude kavandatud müük on praegu ootel ning võlgade sissenõudmise meetmed on ajutiselt peatatud, muu hulgas kohtute sulgemise tõttu.

Ametiasutused võtavad kommertspankade ja krediidihaldajate tasandi algatusi täiendavaid meetmeid, et säilitada kannatanud ettevõtete juurdepääs rahastamisele. Valitsus andis garantiisid ja otsetoetusi, et aidata majanduses säilitada tööhõivet ja likviidsust, millega ühtlasi toetatakse pangandussektoris varade kvaliteeti pärast seda, kui pangad ja teenindajad on kohaldatud ajutisi vabatahtlikke võla moratooriume. Teatavaks tehtud järelevalvealane paindlikkus Euroopa tasandil aitab suurendada pankade laenuandmisvõimet. Tulevikule mõeldes on – kui vähegi võimalik – varade kvaliteedile avalduva negatiivse mõju piiramine ja viivislaenude järelmõjude lahendamine hädavajalik, et edendada majanduse taastumise etapis elujõulist laenuandmist.

Koroonaviiruse pandeemia tõttu on kõigil avaliku halduse tasanditel vahendeid ümber suunatud, mis on pidurdanud edasiminekut ja põhjustanud viivitusi finantssektori reformide elluviimisel. Sellest hoolimata teevad ametiasutused endiselt kõik, et maksejõuetusraamistik ühtlustada ja parandada viivislaenude likvideerimiseks olemasolevaid vahendeid. See on tervitatav, sest koroonaviiruse pandeemia olukorras on tõhus maksejõuetusraamistik üha olulisem. Allpool kirjeldatud meetmeid jälgitakse ja hinnatakse osana finantspoliitika valdkonnas tehtavast pidevast tööst.

- **Ametiasutused on maksejõuetusseadustiku ettevalmistamist jätkanud.** Uude seadustikku koondatakse äriühingute ja füüsiliste isikute maksejõuetuse korrad. See võetakse eeldatavasti vastu juuni lõpuks ja peaks jõustuma 1. jaanuaril 2021. Kuigi täielik hindamine on võimalik alles siis, kui enam-vähem lõplik tekst on valmis, on tervitatav praegu eelnõus näha olev rahvusvahelistele parimatele tavadele tuginev maksejõuetusõiguse ajakohastamine ja ühtlustamine. Seadustiku tulemuslikuks kohaldamiseks on tingimata vaja usaldusväärset menetlemis- ja täitmisraamistikku nii õigusaktide kui ka praktilise rakendussuutlikkuse seisukohast. Seadustiku eelnõu sisaldab ka müügi- ja tagasirendikava ettepanekut, mille kohaselt võiks riigi omandis olev üksus osta kõlblike laenuvõtjate peamise elukoha ja rentida selle tagasi võlgnikule koos tagasiostmise võimalusega ning haavatavad kõlblikud laenuvõtjad saaksid õiguse saada tagasirenditud kinnisvara rendi toetust. Kuigi sarnaseid kavu on ka teistes riikides (nt Iirimaal), võib ettepanekuga kaasneda oht, et avalik sektor muutub kinnisvaraturul väga oluliseks, samuti eelarveriskid, ning seetõttu tuleb selle tee valimisel olla väga ettevaatlik. Praegu väljapakutud süsteem tekitaks ka probleeme seoses täitmisele pööratavusega, kohaldamisala/toetusesaajatega täpsustamisega ning võimaliku teiste õigusaktidega kattumisega.

- **Ametiasutused pikendasid algselt aprillis lõppema pidanud peamise elukoha kaitse kava kolme kuu võrra kuni juuli lõpuni.** Otsus tehti hoolimata suhteliselt vähesest huvist kava vastu ja oli seotud sellega, et pandeemia puhkedes oli taotlejatel raskusi taotluste õigeaegse esitamisega. Kavaga hõlmatud laenude ega kõlblikkuskriteeriumide suhtes muudatusi ei tehtud. Ametiasutused on teatanud ka kavatsusest pikendada kohtuvälise lahendamise korral taotluste esitamise tähtaega juuli lõpuni.

- **Selleks et leevendada selliste sotsiaalsete rühmade olukorda, keda koroonaviiruse pandeemia on majanduslikult tabanud, on ametiasutused teatanud ajutisest osatoetusest, mida saab põhielukoha tagatisel võetud hüpoteekide, tarbimis- ja ärilaenude jaoks.** Maksejõuetusseadustiku kohasest müügi- ja tagasirendikavast, mida kirjeldati eespool, eraldiseisev mehhanism tehakse kättesaadavaks nõuetekohastele füüsilistele isikutele ja see hõlmab nõuetekohaselt teenindatavaid laene, makseraskuste tõttu restruktureeritud viivisnõudeid ja muid viivisnõudeid konkreetse lõppkuupäeva alusel. Kava raames võetakse taotlusi vastu ühe kuu jooksul alates 1. juulist 2020 ja seda saavad kasutada ainult pandeemiast mõjutatud võlgnikud. Kavas osalemise eeltingimus on pankade ja võlgnike kokkuleppel asjaomaste laenude restruktureerimine. Pangad laiendavad restruktureerimispakkumist oma äranägemisel. Võttes arvesse kõlblike laenude suurt ringi, on eriti oluline kehtestada tugevad kaitsemeetmed, millega tagada, et restruktureeritaks ainult elujõulisi laene ja leevendataks negatiivset mõju maksedistsipliinile.

- **Ametiasutused esitasid tegevuskava ja vastava seadusandliku ettepaneku, et kiirendada kodumajapidamiste maksejõuetuse (nüüd kohtumenetluste peatamise tõttu veel suurema) kuhjumise likvideerimist.** Ametiasutused kohustusid võtma selle rakendamiseks vajalikud sätted vastu 2020. aasta mai lõpuks, kinnitades samas, et elektroonilise platvormi, mille abil tõsta kaugemas tulevikus toimuvate kohtuistungite kuupäevad ettepoole, saab tööle rakendada 45 päeva jooksul alates õigusakti vastuvõtmisest.

- **Ametiasutused võtavad praeguses etapis otstarbekaks peetavad meetmeid, et rakendada nelja-aastast tegevuskava, millega likvideerida sissenõutud garantiide kuhjumine, mis on endiselt märkimisväärne.** 2020. aasta esimese kvartali nõuete läbivaatamine ja eeldatavad maksed edenevad kavakohaselt ning e-toimikute hoidla loomist kiirendati mai alguses teiseste õigusaktide vastuvõtmisega. Töötajate ja muude ressursside ümberpaigutamine on alanud, kuid nõuete menetlemine on pandeemiast tingitud piirangute tõttu aeglustunud. Ametiasutused kavatsevad nõuete menetlemist 2020. aasta teisel poolel võrreldes seatud eesmärkidega nii palju kui võimalik kiirendada, uurides samal ajal võimalusi kuni 2023. aastani seatud maksegraafikust ettejõudmiseks. Nõuete kiirema menetlemisega juba käesoleval aastal toetataks pangandussektori likviidsust.

- **E-oksjonite korraldamine on kohtute ja notaribüroode sulgemise tõttu peatatud, kuid töö tulevikus selle protsessi parandamiseks jätkub.** Ametiasutused esitasid ülevaate tsiviilkohtumenetluse seadustiku muudatustest, millega kõrvaldada menetluslikud takistused ja komistuskivid, ning ettepanekud e-oksjonite platvormi kasutajasõbralikkuse parandamiseks. Vajalikud õiguslikud muudatused töötab välja tsiviilkohtumenetluse seadustiku käimasoleva läbivaatamisega tegelev õigusakti

koostav komitee, mis peaks oma töö lõpetama ja seletuskirja esitama 2020. aasta septembri lõpuks, mitte märtsi lõpuks, nagu alguses plaaniti.

Kreeka finantsstabiilsuse fond on ellu kutsunud algatusi, et paremini hinnata ja jälgida koroonaviiruse pandeemia mõju süsteemselt oluliste pankade finantsnäitajatele. Pandeemia puhkemise tõttu oli fondil vaja tugevdada kehtivas õigusraamistikus oma järelevalverolli – ja võimalik, et ka muid rolle.

TÖÖTURG

Pandeemia on hakanud tööturgu märkimisväärselt mõjutama ning ametiasutused võtavad mitmesuguseid meetmeid, et minimeerida töökohtade kaotust ja pikemaajalist majanduslikku kahju. Nende hulka kuulub suurem tööaja paindlikkus ja eripuhkus lapsevanematele pärast koolide sulgemist; tööandjatele kehtestatud ajutine keeld töötajaid töölt vabastada, lisaks palgatoetus asjaomastele töötajatele, keda mõjutab valitsuse käsul tegevuse peatamine (praegu kokku kuni 1,7 miljonit erasektori töötajat ja 500 000 füüsilisest isikust ettevõtjat); ning töötushüvitiste maksmise pikendamine mai lõpuni. Ametiasutused kaaluvad ka uue ulatuslikuma ajutise lühendatud tööaja programmi rakendamist, et võimaldada ettevõtetele suuremat paindlikkust tööaja kohandamisel ja samas pakkuda töötajatele mittetöötatud tundide eest osalist hüvitist. Täpse ülesehituse ja ajakava üle otsustamisel lähtutakse eelarvekuludest. Programm tõenäoliselt vastab nõutud tingimustele, et saada tuge Euroopa Liidu ajutisest tööhõive toetamise erakorralisest rahastust (TERA) või muudest algatustest (Euroopa Sotsiaalfond).

Ametiasutused on viinud lõpule deklareerimata töö vastu võitlemise 2017.–2019. aasta tegevuskava rakendamise (2019. aasta lõpu konkreetne kohustus) ning rakendavad nüüd järelmeetmete kava. Eeldatavasti võetakse peagi vastu järelmeetmete tegevuskava.

Koroonaviiruse pandeemiat silmas pidades otsustasid ametiasutused kokkuleppel sotsiaalpartneritega lükata miinimumpalga ajakohastamise edasi 2020. aasta juunist 2021. aasta jaanuarisse. 2019. aasta ulatusliku miinimumpalga tõusu kohta Maailmapanga koostatud esialgses hinnangus leiti, et ei ole eriti tõendeid, et muutused tööhõives ja töötused oleksid suuremad sektorites, kus on suur miinimumpalga töötajate osakaal, võrreldes sektoritega, kus on suurem kõrgema palgaga töötajate osakaal, kuid seda oleks hea põhjalikumalt analüüsida. Tulevikku vaadates tekitab koroonaviiruse puhang suurt ebakindlust ja teeb õigusraamistikus ette nähtud konsultatsiooniprotsessi ajakavast kinnipidamise raskemaks. Kõik protsessis osalejad on seetõttu taotlenud, et valitsus lükkaks miinimumpalga ajakohastamise edasi 2021. aasta jaanuarisse ja see on ka mõistlik.

TOOTETURUD JA KONKURENTSIVÕIME

Ametiasutused jätkavad tööd majanduslike raamtingimuste parandamiseks ja konkurentsivõime suurendamiseks, vaatamata koroonaviiruse puhangust tingitud prioriteetide muutumisele ja probleemidele. See on otsustava tähtsusega tagamaks, et Kreeka majandus väljuks praegusest olukorrast tugevana ning suudaks jõuliselt ja kestlikult taastuda. Vältimatult ja põhjendatult on märkimisväärsed ressursid suunatud ümber pandeemia ajal talitluspidevuse tagamisse ja see on kannustanud digitaalse juhtimise tegevuskava edendamist. Ametiasutused kohustusid võtma digitaalsete algatuste raames **täiendavaid meetmeid**, et veelgi vähendada ettevõtjate ja kodanike halduskoormust ning teha maakasutusnormid investorite jaoks läbipaistvamaks. Majandusdiplomaatias lülituti esmajärjekorras pandeemiaga võitlemisele, kuid jätkatakse ka ekspordi edendamise

meetmeid, sealhulgas lühiajalise ja keskpika strateegia ettevalmistamist. Eduks on vaja otsustavat rakendamist, sealhulgas õigusaktide kiiret vastuvõtmist, et välisministeeriumis vastutusvaldkonnad konsolideerida ja luua vajalikud ministeeriumidevahelised juhtimisstruktuurid.

Hoolimata peamiselt ametiasutuste kontrolli alt väljas olevatest teguritest põhjustatud viivitustest edeneb investeerimislubadega seotud töö mitmel rindel, kuigi riskid püsivad. Konkreetsete kohustuste täitmine oli ebaühtlane. Investeerimislubade reformi (2019. aasta lõpu konkreetne kohustus) toetava IT-süsteemi hange on kohtuotsuste ootuses edasilükkunud. Töö kontrolliraamistiku seaduse rakendamiseks ja menetluste edasiseks lihtsustamiseks (kaks 2020. aasta keskpaiga konkreetset kohustust) edeneb, kuigi mõningate viivitustega, mis on osaliselt tingitud koroonaviiruse puhangust. Samal ajal on ametiasutuste eesmärk viia häiringute liigitamise läbivaatamine lõpule 2020. aasta keskpaigaks, aegsasti enne konkreetse kohustuse tähtaega 2021. aasta keskpaigas. Lisaks võtsid ametiasutused vastu õigusaktid keskkonnalubade andmise menetluse parandamiseks ning töötavad välja välisinspektorite ja keskkonnahindajate sertifitseerimise teiseseid õigusakte, mis peaks valmis saama 2020. aasta keskpaigaks. Juhtimise seisukohast on ministeeriumidevahelise kooskõlastamise edasine tugevdamine oluline selleks, et tagada investeerimislubade reformi jätkusuutlik rakendamine kõigis sektorites.

Ettevõtluskeskkonna edasiseks parandamiseks võtavad ametiasutused täiendavaid meetmeid, et vähendada bürokraatiat, aidata kehtestada selged eeskirjad valitsuse ja ettevõtjate vaheliseks suhtluseks ning suurendada majandustehingute prognoositavust. Ametiasutused püüavad Euroopa Komisjoni tehnilise toe abil parandada Kreeka tulemusi Maailmapanga äritegevuse näitajate arvestuses, tehes samal ajal tööd ka selle nimel, et teha kindlaks probleemid ja teha nende kõrvaldamiseks vajalikke parandusi, mis ei kuulu käesoleva projekti kohaldamisalasse.

Koroonaviiruse puhang on mõjutanud katastriprojekti ja kui tõkestamismeetmed jätkuvad, on oht, et hiljuti ajakohastatud tegevuskavas tekivad uued viivitused. Edasiminekut on näha mitmes töösuunas, näiteks kõrgema juhtkonna ametisse nimetamisel, Kreeka katastri strateegia ettevalmistamisel, arhiivi digitaliseerimise strateegia tehniliste kirjeldustega ja viimase viie lepingu sõlmimisel. Spetsialistide värbamisega on endiselt probleeme ning mais võeti selle hõlbustamiseks vastu õiguslik muudatus. Piirkondlike katastribüroode avamine on peatatud ja sellega jätkatakse, kui olukord normaliseerub. Kõigi ülejäänud metsakaartide avalik esitlemine, mis pidi algama 2020. aasta jaanuaris ja jõudma sammhaaval lõpule 2020. aasta juuniks, on külmutatud põhjustel, mis ei ole seotud koroonaviiruse puhanguga. See on murettekitav, sest viivitused kaartide üleslaadimisel võivad mõjutada katastriüksuste lõpliku kaardistamise lõpuleviimist tervikuna.

Koroonaviiruse puhang on mõjutanud Kreeka energiasektorit, sest nafta- ja gaasihinnad on langenud ning suhtlemisdistantsi hoidmise meetmed mõjutavad nõudluse struktuuri ja teatavaid tehnilisi projekte; samuti on see arvete maksmise aeglustumise tõttu tekitanud turuosalistele likviidsusprobleemi. Ühe tagajärjena lükkub tasakaalustamisturu tehnilise projekti rakendamisel esinenud probleemide tõttu edasi 2020. aasta keskpaiga kohustus sihtmudelile üle minna, sest töövõtjatel oli tõkestamismeetmete tõttu raskusi töötajate lähetamisega. Sellest hoolimata on Kreeka teinud edusamme mitmel rindel, eelkõige elektrienergia forvardturu käimalükkamisel. Tarbijaturul arvete tasumata jätmise suurenemine on tekitanud energiatarnijatele likviidsuskriisiohu ning siiani on ametiasutused võtnud selle ärahoidmiseks meetmeid, millega seda survet ilma turgu moonutamata leevendada. Keskpikas perspektiivis ei ole Kreeka pruunsöetehaste

dekomisjoneerimise ajakava praeguse seisuga muutunud ning Kreeka teatas, et kavatseb selle projekti elluviimiseks maksimaalselt pingutada. Taastuvate energiaallikate erikonto on madalamate energia- ja ELi heitkogustega kauplemise hindade tõttu samuti sattunud suurema surve alla.

Jätkuvad arutelud monopolidevastase parandusmeetme üksikasjade üle, et tulla välja turul katsetava ettepanekuga, mis on oluline samm lõpuks parandusmeetmete rakendamiseks ja selle 2020. aasta lõpu kohustuse täitmiseks. Eesmärk on struktuuriline parandusmeede, mis võimaldaks suurendada konkurentsi kõikidel turutasanditel ega oleks liiga kaldu konkreetse kasutajaprofiili poole, lahendades seega monopolidevastases võitluses mure, mis seisneb riikliku energiaettevõtte jätkuvas ainujuurdepääsus baaskoormuse energiaallikatele. See peamine kohustus, mis pakuti välja alternatiivina ettevõtte kahe pruunsöetehase ebaõnnestunud võõrandamisele, on oluline Kreeka energiasüsteemi ümberkujundamise ajal turu konkurentsile avamiseks ja uute investeeringute soodustamiseks.

Euroopa Komisjon vaatab praegu läbi Kreeka riiklikku energia- ja kliimakava. Pruunsöe dekomisjoneerimise laiahaardelises kavas nõutakse elektri asemel taastuvate energiaallikate ja gaasi laialdasemat kasutuselevõttu ning piirkondlikku kava sotsiaal-majanduslike probleemidega tegelemiseks. Sellele aitab kaasa tulevane loa andmise seadus, mille eesmärk on parandada taastuvenergiaprojektide loomist ja arendamist. Dekomisjoneerimiskava edu oleneb pruunsöelt ülemineku õnnestumisest piirkondades, mis on sellest sektorist eriti sõltuvad. Kreeka on loonud ministeeriumidevahelise komitee, et töötada selle projekti juhtimiseks välja õiglase ülemineku üldkava, mida toetab ELi õiglase ülemineku mehhanism.

Transpordisektori osas on ametiasutused vastu võtnud riikliku transpordi üldkava ja jätkavad selle täpsustamist piirkondlikul tasandil. Riikliku transpordi üldkava täpsustamine on eeloleva struktuurifondide programmitöö perioodi eeltingimus, et transporti oleks võimalik ulatuslikult planeerida ning sellel on ülimalt oluline roll järgmise programmitöö perioodiks kavandatavate projektide registri loomisel. Ametiasutused astusid ka samme Thessaloníkis transporditingimuste parandamiseks, milleks sõlmiti piirkondliku transpordi ühisettevõttega (KTEL) kontsessioonileping, ning nad valmistavad ette Thessaloníki metroo tulevase reformi strateegilist kava.

KREEKA VARADE JA OSALUSTE HALDAMISE AMET JA ERASTAMINE

Paratamatult on koroonaviiruse pandeemia mõjutanud Kreeka varade ja osaluste haldamise ameti (HCAP) tööd ja tema portfelli kuuluvaid ettevõtteid ning HCAP on pidanud kohandama ja/või muutma nii oma prioriteete kui ka osade Kreeka kohustuste graafikut. Kuigi ametiasutused jätkavad HCAPga tihedat koostööd, lükatakse kuni koroonaviirusega seotud olukorra stabiliseerumiseni edasi ministrite ajakohastatud suuniste vastuvõtmine, mis on vajalik ameti strateegilise kava jätkuvaks rakendamiseks (pidev kohustus), samuti HCAP tegevuskava kavandatud ajakohastamine. Koordineerimismehhanismi rakendamise osas kiitis valitsuse komitee 12. märtsil heaks vastavate riigi omanduses olevate ettevõtete volitused, kuid praeguses etapis ei ole soovitatav iga ettevõttega seotud kohustusi lõplikult paika panna, sest siingi tuleb arvestada koroonaviiruse põhjustatud ebakindlusega. HCAP jätkas äriühingu üldjuhtimise parandamist riigi omanduses olevates ettevõtetes juhatuse koosseisude läbivaatamiste ja ametissenimetamiste kaudu. Peamine probleem on seotud Kreeka Posti oluliste tegevuslike ja finantsprobleemidega. Pandeemia seab piirid ka 2020. aastal HCAP kinnisvaraportfelli tulemuslikkuse paranemisele, kuigi tegevuslikud paranemised peaksid olema endiselt

jõukohased. Ateena olümpiaspordikeskuse HCAP-le üleandmisega seotud tehniline töö jätkus tehnilise nõuniku aruande esitamisega 2020. aasta aprillis.

HCAP praegune prioriteet on tagada nii kõige olulisemates sektorites avaliku sektori ettevõtete tegevuse jätkumine kui ka töötajate tervis ja ohutus. Sellega seoses on kõige olulisem jätkata elektri-, vee- ja postiteenuste katkematut osutamist, samuti Ateena ja Thessaloníki ühistranspordisüsteemide ja kesksete turgude talitluspidevuse kaitsmist. Eeldatavasti on koroonaviiruse pandeemia negatiivsed majanduslikud tagajärjed Ateena linnatranspordiorganisatsiooni ja Kreeka Posti jaoks eriti tõsised.

Erastamisprotsessi eelmiste kuude kiiret tempot ei suudetud koroonaviiruse puhangu tõttu hoida. Pandeemia mõjutab erastamisprogrammi rakendamist mitmel viisil, muu hulgas võimalike investoritega suhtlemise raskuste, varade hindamistele avalduva mõju, vajalike meetmete rakendamise haldussuutlikkuse vähenemise ja ehitustööde katkestamise kaudu.

Hoolimata pandeemia põhjustatud üldisest negatiivsest ärikeskkonnast jätkab Kreeka erastamisagentuur oma tehingute tähtaeguvate meetmete elluviimist ning ametiasutused omakorda toetavad seda ja võtavad omapoolseid meetmeid. See võimaldab alustada vastavate tehingutega seotud järgmiseid samme, kui olukord taas normaliseerub. Praeguses etapis on pooleliolevate tehingute seis alljärgnev.

- **Hellinikon (2018. aasta lõpu konkreetne kohustus).** Vaatamata ametiasutuste jätkuvale kindlale tahtele täita tingimused, mis peavad olema täidetud, et võimaldada aktsiate võõrandamist eelistatud investorile (Lamda), lükkub rahaline sulgemine edasi kasiino tegevusloa andmise pakkumismenetluse keerukuse tõttu. Pärast esimese vaidlustamise rahuldamata jätmist esitas menetlusest kõrvale jäetud pakkuja riiginõukogule tühistamistaotluse koos ajutiste meetmete kohaldamise taotlusega. Riiginõukogu lükkas ajutiste meetmete kohaldamise taotluse 7. mail 2020 tagasi. See teeb võimalikuks pakkumismenetluse jätkamise, kuigi selle lõpuleviimiseks on vaja ära oodata riiginõukogu otsus tühistamistaotluse põhjendatuse kohta. Ametiasutused astuvad samme ülejäänud ootel olevate küsimuste lahendamiseks.

- **Alimose jahisadama kontsessioon (2019. aasta keskpaiga konkreetne kohustus).** Alimose jahisadam asub Ateena kagurannikul ja see on üks Vahemere kaguosa suurimaid jahisadamaid. Valitsuse määrus, millega anti luba kontsessioonilepingu allakirjutamiseks avaldati ametlikus teatajas 7. aprillil 2020 ja kõik sidusrühmad kirjutasid kontsessioonilepingu alla 13. mail 2020. Tehingu rahaline sulgemine peaks toimuma 120 päeva jooksul pärast kontsessioonilepingule allakirjutamist.

- **Hellenic Petroleum (2019. aasta keskpaiga konkreetne kohustus).** Ametiasutused ei ole pärast 2019. aasta keskel esimese hanke ebaõnnestumist veel otsustanud, kuidas edasi toimida. Agentuur kaalub kõiki võimalusi. Pärast äriühingu kapitalisatsiooni väärtuse hiljutist märkimisväärset langust pidas agentuur siiski paremaks lükata tehingu algus edasi hilisemale ajale.

- **Ateena rahvusvahelise lennujaama 30 % osaluse müük (2019. aasta lõpu konkreetne kohustus).** 2020. aasta jaanuari lõpus otsustati, et üheksa investeerimisühingut on kvalifitseeritud osalema siduvate pakkumiste etapis. Pandeemia mõju tõttu tuli siduvate pakkumiste esitamise tähtaega siiski kohandada ja menetlus jätkub siis, kui olukord on paranenud.

- **Riiklik gaasiettevõte – DEPA Commercial (2019. aasta lõpu konkreetne kohustus) – DEPA Infrastructure (2021. aasta keskpaiga konkreetne kohustus).** Mõlema hankega on tehtud suuri edusamme ja mõlema vastu on näha suurt investeerimishuvi. Kummaski rahvusvahelises hankes esitas huvi väljendamise teate üheksa huvitatud isikut. Nende hindamine on käimas, kuid mõlema tehingu siduvate pakkumiste etapi algus lükkub koroonaviiruse puhangu tõttu edasi.

- **Egnatia (2019. aasta lõpu konkreetne kohustus).** Ametiasutused on rõhutanud, et nad soovivad kindlasti tehinguga jätkata ja on selle nimel 2020. aasta aprillis ja mai alguses edasi tegutsenud, sh kirjutades alla ministrite ühisotsuse kontsessioonilepingu põhielementide ja edasiste haldustoimingute kohta. Samal ajal eeldatakse, et ametiasutused ja Egnatia S.A jätkavad kõiki seni ellu viimata toimingud, mis on seotud sildade ohutuks tunnistamise töödega, tunnelitele kasutusloa andmisega, kõigi teemaksujaamade ehitamisega, ning Egnatia S.A. lahendab seni lahendamata küsimused seoses nelja kiirteetankla lepinguga, mis on olnud alates 2011. aastast mitteaktiivsed.

- **Piirkondlikud sadamad (2019. aasta lõpu konkreetne kohustus).** Pärast pikki viivitusi on viimastel kuudel tehtud suuri edusamme ja agentuur on saanud paindlikkuse kavandada tehinguid juhtumipõhiselt ning alustada nelja sadama jaoks vajalike hangete ettevalmistamist. Ebasoodsa keskkonna tõttu peeti siiski mõistlikuks lükata tehingute algus edasi.

AVALIK HALDUS

Avalik haldus on pidanud koroonaviiruse pandeemiaga toimetulekul tegelema korraga kahe probleemiga, sest juhtida tuli ametiasutuste poolset reageerimist ja samas hakkama saada suutlikkuse järsu vähenemisega. Üldjoontes on avaliku halduse meetmed võimaldanud jätkata kodanikele ja ettevõtjatele olulisimate teenuste osutamist ilma suuremate katkestusteta. Seda on tõkestamismeetmete rakendamise ajal toetanud mitme digivahendi kasutuselevõtt.

Ametiasutused on teinud edusamme tippjuhtide ametisse nimetamisel ja üldise raamistiku tugevdamisel, kuigi protsessi on häirinud koroonaviiruse pandeemia ja mõned murekohad on veel jäänud. Lõpule on viidud 13 uue alalise sekretäri ametisse nimetamine, kuid direktorite valiku menetlus on ajutiselt peatatud. Tervitatav on, et 2020. aasta märtsis võtsid ametiasutused vastu õigusnormid, millega laiendatakse valikuprotsessi keskvalitsuse tasandilt ka kohalikule tasandile. Samuti on koostatud avaliku sektori asutuste kõrgema juhtkonna ametikohtade täitmisel ühtse valikumenetluse kasutuselevõtu õigusakti eelnõu, mis peaks jõustuma 2020. aasta septembris. Tervitatav on riigiteenistujate valiku ülemnõukogu keskne roll valimisprotsessis. Vähem rõõmustav on see, et ELi struktuurifonde haldavate struktuuride käimasolevad valikumenetlused (riiklik strateegiline raamistik) ei ole edenenud ning selle protsessi tühistamise ja uue protsessi algatamise plaanid võivad mõjutada kehtestatud juhtimis- ja kontrollisüsteemide stabiilsust ja tulemuslikku toimimist, ning ametiasutustel soovitatakse kaaluda alternatiivseid võimalusi.

Üldjoontes on personalijuhtimissüsteemi väljatöötamisel tehtud suuri edusamme, sealhulgas on valmis saadud väga palju digitaalseid organisatsiooniskeeme ja ametijuhendeid (2019. aasta lõpu konkreetne kohustus). Kuni märtsi keskpaigani olid valitsusasutused, kus töötab ligikaudu kaks kolmandikku töötajatest, täitnud ligikaudu 75 % täidetud ametikoha kohta digitaalsed organisatsiooniskeemid, milles oli seostatud kehtestatud

ametijuhend ja töötaja. ELi rahastatav inimressursside süsteemi tugiteenuste hange algab eeldatavasti 2020. aasta juunist ning ajutise lahendusena kasutatakse rahvaloenduse andmebaasi ajakohastamist. 2020. aasta liikuvustsükkel algatati kooskõlas uute õigusaktidega, mille eesmärk on seda reformi veelgi parandada, eelkõige liikuvuskava ja iga-aastase värbamiskava vahelise seose tugevdamisega. 2019. aasta tulemuslikkuse hindamise tsükkel on pandeemia tõttu edasi lükkunud, kuid ametiasutused jätkavad hindamisraamistiku tugevdamiseks ja selle iga ministeeriumi iga-aastaste tegevuskavadega ning juhtide valimise protsessiga sidumiseks tehtud plaanide elluviimist.

Ametiasutused on võtnud kohustuse tugevdada personalivaliku süsteemi, milleks ajakohastatakse riigiteenistujate valiku ülemnõukogu tööd käsitlevat seadust, ning suurendatakse selle üldist suutlikkust (täiendav kohustus). Uus kohustus hõlmab läbivaadatud seadust, mis võetakse vastu 2020. aasta oktoobriks, ja nõukogu ümberkorraldamise üksikasjalikku tegevuskava viimistletakse 2020. aasta lõpuks, kusjuures konkreetsete põhimeetmete rakendamist jälgitakse alates 2021. aastast. Tööd on juba alustatud ning kindlaks on määratud mitu töösuunda, sealhulgas taotlemisprotsess, töölevõtmise erisätted (sh ajutiste töötajate puhul) ja korralduslikud küsimused.

Hoolimata praegustest häiretest püüavad ametiasutused õigusaktide kodifitseerimiseks alustatud tööd jätkata. Keskne kodifitseerimiskomitee on taas kokku kutsutud ja võtab eeldatavasti olulise rolli õigusaktide kodifitseerimise projekti edendamisel. Koroonaviiruse puhangu tõttu on ametiasutused uue tööõiguse seadustiku ja tööalaste regulatiivsete sätete seadustiku kodifitseerimise seaduse (**2020. aasta keskpaiga konkreetne kohustus**) planeeritud vastuvõtmise veidi edasi lükanud, kuid nad kavatsevad uue kodifitseerimisseaduse 2020. aasta septembriks kindlasti vastu võtta. Peagi on kavas alustada riikliku õigusaktide kodifitseerimise portaali loomise juhtprojekti pakkumismenetlust (**2022. aasta keskpaiga konkreetne kohustus**).

Täidesaatva riigi seaduse rakendamine edeneb. Esiteks on ametiasutused vastu võtnud üksikasjaliku õigusloomemetoodika käsiraamatu ja põhjaliku mõjuhinnangu vormi, mis mõlemad koostati Euroopa Komisjoni tehnilise toega ja mis on peamised vahendid, millega tagada 2020. aasta jaanuaris hea õigusloome kohta jõustunud sätete täitmine. Teiseks leiti esialgsetes järeldustes, et allkirjaõiguse mittepoliitilisele tasandile delegeerimist, mis jõustus 2020. aasta veebruaris, kohaldatakse tõhusalt kogu keskvalitsuse ulatuses. Selleks on vaja avaliku halduse suurt põhimõttelist reformi ja hinnanguliselt tuleb umbes 80 % igas ministeeriumis tehtud otsustest haldustasandil heaks kiita.

Koosseisuliste töötajate värbamine vastas 2019. aastal personalikavale ja 2020. aasta personalikavas järgitakse üks ühele asendamise reeglit. Samal ajal leppisid ametiasutused alates 2018. aastast ajutiste töötajate arvu järsku suurenemist silmas pidades kokku uues täiendavas kohustuses taastada alates 2021. aastast ajutiste töötajate ülemmäär. Kuigi ajutiste töötajate arv on alates haripunktist 2019. aasta keskel vähenenud, on see endiselt tunduvalt suurem kui 2018. aastal, mil Kreeka Euroopa stabiilsusmehhanismi programmist väljus. Uus kohustus peaks aitama kaasa ametiasutuste püüdlusele tugevdada keskset kontrolli värbamismenetluste üle. Muret teeb hiljuti vastu võetud säte, millega jäetakse teatavad omavalitsusüksused ühtse makseasutuse pädevuse alt välja. Tasustamisreformi käimasoleva kolmanda ja ühtlasi viimase etapi jaoks on oluline, et ühtse makseasutuse volitust ei muudetaks.

ÕIGUSKÜSIMUSED JA KORRUPTSIOONIVASTANE VÕITLUS

E-õiguskeskkonna tugevdamise projekti raames on näha mõningaid edusamme üleminekul tsiviil- ja kriminaalasjades õigusdokumentide kohustuslikule elektroonilisele esitamisele ja töötlemisele ning kohtudokumentide ja -otsuste elektroonilisele väljaandmisele. Kuigi elektrooniline esitamine on tehtud alates 1. jaanuarist 2021 kohtusüsteemi haldusüksustele kohustuslikuks, on see endiselt vabatahtlik ning tsiviil- ja kriminaalasjades võimalik vaid osaliselt. Ametiasutused on võtnud kohustuse koostada 2020. aasta keskpaigaks tegevuskava elektroonilise esitamise kasutuselevõtuks kõigis tsiviil- ja kriminaalasjades, milleks koostatakse praeguse olukorra territoriaalne ja temaatiline ülevaade ning kehtestatakse ajakava. Üldise ja kohustusliku elektroonilise esitamise eeltingimus on kohtunikele, halduskohtute töötajatele ja õigustöötajatele kinnitatud digitaalallkirjade tekitamine ning ametiasutused on võtnud kohustuse võtta selle eesmärgi saavutamiseks hõlbustavaid meetmeid.

15. aprillil 2020 avaldasid ametiasutused integreeritud kohtuasjade haldamise süsteemi teise etapi kauaoodatud pakkumiskutse, mis on 2020. aasta keskpaiga konkreetne kohustus. Pakkumused tuleb esitada 26. maiks 2020 ja lepingu sõlmimiseks toimub hankekonkurss 1. juunil 2020. Lepinguline projekt on kavas lõpule viia 36 kuu jooksul pärast lepingu allkirjastamist.

Kohustusliku vahendamisraamistiku jõustumise viimane etapp viidi lõpule märtsis. Kuna koroonaviiruse puhangu tõttu kohtute töö peatati, on uue raamistiku mõju mõõdetav alles 2020. aasta lõpupoole.

Ametiasutused jätkavad ka tööd tsiviil- ja halduskohtute erikodade loomise algatusega (täiendav kohustus). Uutes kodades arutatakse konkreetse kategooria kohtuasju ja seal töötavad sobiva töökogemuse või sobivate akadeemiliste kvalifikatsiooniga kohtunikud.

Riikliku läbipaistvusasutuse tegevussuutlikkust suurendatakse sammhaaval, kuni asutus saavutab 2020. aasta novembriks täieliku töövõime. Riiklik läbipaistvusasutus jälgib tähelepanelikult seni hästi edenenud riikliku korruptsioonivastase võitluse kava rakendamist ning teeb koostööd Kreeka kontrollikojaga sisekontrollisüsteemide tugevdamiseks nii kesk- kui ka kohalikul tasandil. Asutus osaleb ka erakondade rahastamise järelevalves ja varadeklaratsioonide kontrollimises. Ametiasutused võtsid kohustuse anda peagi aru erakondade rahastamist käsitleva institutsioonilise raamistiku rakendamise seniste edusammude kohta. Riikide korruptsioonivastase ühenduse soovitused vaatab läbi selleks loodud komitee, kes esitab vajalike seadusandlike muudatuste ettepanekud 2020. aasta detsembriks.